LOE VINNI VALLA UUDISEID KA INTERNETIS www.vinnivald.ee

Koduvalla Sõnumid

November 2021 TASUTA

Vaktsineerimine on sadu kordi ohutum kui koroona, eriti kui tervis on nõrk 3

Küti mõisast sirgunud eesti kirjanduse uurija ja kirjanik Herbert Salu 110 5

Laekvere Kooli õpilaste mõtted Rohelisest Koolist 7

Ulvi Kodu rekonstrueerimisest 2021

RAHANDUSMINISTEERIUM

Vinni Vallavalitsus saab toetust Ulvis asuva hooldekodu hoone, kus tegutseb ka lasteaed, rekonstrueerimiseks, mida rahastatakse lubatud heitkoguste ühikute enampakkumisel saadavast tulust. Projekti eesmärk on energiatõhususe ja taastuvenergia kasutuse edendamine avaliku sektori hoonetes. Rakendusüksuseks, kelle kaudu asjaajamine käib, on Riigi Tugiteenuste Keskus (RTK).

Rekonstrueerimistööde hankega 2021.a kevadel tunnistati parimaks pakkujaks OÜ Restaure, kes peab vastavalt sõlmitud lepingule lõpetama tööd novembrikuu viimase päevaga. Hooldekodu elanikud on ehitustöödega sünkroonis kaasa liikunud ja terve selle aja rekonstrueeritava hoone katuse all olnud. Lasteaed on toimetanud asenduspinnal Ulvi mõisahoones, oodates naasmist uuendatud koju. Rekonstrueerimise käigus soojustatakse hoone laepiire, välisseinad ja sokkel. Avatäidetest asendatakse seni vahetamata aknad ja osa välisuksi uute soojustatud ustega. Hoone ruumidesse paigaldatakse tsentraalne, õhujaotustorustikuga ning soojustagastusega ventilatsioonisüsteem. Hoonesse ehitatakse uus kahetoru-küttesüsteem. Uuendatakse elektripaigaldis, taastuvenergia tootmiseks paigaldatakse päikesekollektor sooja vee tootmiseks ja tarbimiseks kohapeal. Lõuna-lääne suunalistele akendele paigaldatakse ülekuumenemise vältimiseks rulood või ribakardinad. Paketi realiseerimise tulemusena saavutatakse hoones kvaliteetne sisekliima. Hoone saavutab peale kõigi rekonstrueerimistööde komplekssest teostamist energiamärgise klassi C (hetkel E klass). Rekonstrueeritakse ka väliskanalisatsioon, paigaldatakse välisvalgustus, vajalikud piirded ja vihmaveesüsteem, rekonstrueeritakse maa-ala pinnakatted ja haljastus (projekti mõistes mitteabikõlbulikud tööd).

Hoonetes energiatõhususe ja taastuvenergia kasutuse edendamise toetuse kaasabil aitame kaasa kliimapoliitika eesmärkide saavutamisele, vähendades kasvuhoonegaaside heidet, hoone ülalpidamiskulusid, kui kasutame vähem toodetud energiat. Sobiva mikrokliimaga elu-, õpi-ja üldhoolduskeskkonnaks soojustatud hoone on saavutatud energiasäästu ja taastuvenergiat kasutades.

Gustav Saar
arendusnõunik

Foto: G.Saar

Vinni vallavolikogu esimeheks valiti Aili Taal

11. novembril valiti kümne häälega vallavolikogu esimeheks valimisliidu Meie Kodu Vinni Vald liige Aili Taal, kes tegutseb mesindusettevõtjana. Oma kandidatuuri esimehe kohale esitas ka EKRE liige Evelin Poolamets, kes sai hääletusel viis häält.

Aseesimehe kandidaatideks esitati keskerakondlane Toomas Väinaste ja Evelin Poolamets. Kümne poolthäälega sai selleks Toomas Väinaste, Evelin Poolamets sai sel hääletusel viis häält.

Kätlin Purgi
kantseleispetsialist

Kõige kiuste ikka tublid!

Keeruliste aegade ja segaste olude kiuste olid Vinni- Pajusti Gümnaasiumi abituriendid (ja loomulikult ka nende õpetajad ja lapsevanemad) eelmisel õppeaastal jätkuvalt tublid.

Äsjaavaldatud koolide pingereas (mis küll loomulikult mingi absoluutnäitaja ei ole) olid meie eksamitulemused igati auväärsed. Pooleteistsaja Eesti kooli seas inglise keeles 2. koht ja eesti keeles ning laias matemaatikas 12. koht on tulemused, mille üle uhkust tunda.

Ka kitsa matemaatika 38. koht Eestis, mis ühtlasi parim Lääne- Virumaal, on tubli saavutus. Ja tegelikult oleme nendest tulemustest veelgi uhkemad selle üle, et kuigi sel aastal oli lõpueksamite sooritamine vabatahtlik, sooritasid eksamid kõik 18 abiturienti.

Eksamiinfosüsteemis(EIS) avaldatud andmete põhjal.

Henry Kallaste
VPG direktor

Rahvaloendus algab rahvastikuregistrist, palun vaata oma andmed üle!

Selle aasta lõpus toimub Eestis rahva ja eluruumide loendus. Kümme aastat tagasi tuli loendaja koju ning ühiselt märgiti muuhulgas üles nii pereliikmete andmed kui ka eluruumide suurus, köögi ja vannitoa olemasolu jne. Seekord saame suurema osa vajalikest andmetest e-riigile kohaselt registritest ja küsitluse ankeet saab olema kõigest lehekülg. Rahvaloenduse projektijuht Liina Osila toob välja kõige olulisema, mida loenduse kohta praegu teadma peaks.

LOENDUS PÕHINEB SUURES OSAS REGISTRIANDMETEL

E-riigile kohaselt korraldame loenduse suuresti registrite põhiselt. See tähendab, et riik saab pea kogu vajamineva info erinevatest riiklikest registritest. Näiteks rahvastikuregistrist, ehitisregistrist, hariduse infosüsteemist. Kokku on loenduse jaoks kasutatavaid registreid ligi 30. Lisaks registritest andmete kokku kogumisele toimub ka valikuuring, mille lühikesele küsimustikule saavad vastata kõik Eesti inimesed.

ESIMENE KÄIK ON RAHVASTIKUREGISTRISSE

Loenduse ja registrite andmete kasutamise eelduseks on, et sealne info oleks ajakohane ja usaldusväärne. Selleks ongi vaja iga Eesti elaniku panust. Kutsume kõiki esimese sammuna rahvastikuregistrist oma andmeid üle vaatama ning ajakohastama oma hariduse, rahvuse, elukoha andmeid ning kontakte. Registris saab lisada elukohana ka mitu aadressi ehk kui alalisi elukohti on mitu, siis tuleb valida üks neist peamiseks ning ülejäänud aadressid saab esitada lisa-aadressidena. Eesti seaduste järgi tuleks uude kohta kolides end kuni 14 päeva jooksul rahvastikuregistris registreerida ja see kehtib ka rendikorterite puhul. Andmete korrastamine on suur samm eesootava e-loenduse õnnestumiseks.

E-KÜSIMUSTIK AVANEB VASTAMISEKS 28. DETSEMBRIL

Valikuuringusse valitud 60 000 inimesele on küsitlusele vastamine kohustuslik, kuid vastama on oodatud kõik Eesti elanikud. Küsimustikus on mõned küsimused keelte (sh emakeele) oskuse, rahvuse, murrete, religiooni, tervise ja rände kohta. Millegi üleliigse küsimiseks või juba registrites olemasoleva kohta keegi inimesi tülitama ei hakka. Valikuuring on veebis vastamiseks avatud vahemikus 28. detsember 2021 - 15. jaanuar 2022. Julgustame kõiki seda täitma, iga vastus läheb arvesse ja on väga oluline täpsete tulemuste saamiseks.

LOENDUSMOMENT ON AASTA VIIMANE PÄEV

Üks rahvaloenduse põhimõtteid on ühtne loendusmoment ehk konkreetne kokkulepitud ajahetk, mis seisuga andmeid kogutakse olenemata andmete esitamise ajast või viisist. Eesti loendusmoment on sel korral 31.12.2021 kell 00.00 ehk kõik nii registrite kui ka küsitluse andmed kogutakse selle kuupäeva seisuga ning nii tekib nii-öelda pilt meie rahvastiku, perekondade ja eluruumide seisust just sel ajahetkel. Nii toimides on andmed võrreldavad ka rahvusvaheliselt. Kui perre sünnib laps 31.12.2021 kl 00.15 siis see laps seekordses rahvaloenduses ei kajastu.

ETTEVAATUST KELMIDEGA

Kõigil tasub olla jätkuvalt tähelepanelik, sest mitmetes riikides on rahvaloenduse tuules ka kelmid aktiviseerunud. Ka Eestis võivad pahatahtlike eesmärkidega inimesed paraku rahvaloenduses näha võimalust inimeste kõnetamiseks. Seetõttu tuletame meelde – rahvaloendaja ei küsi kunagi Sinu ID-kaardi või pangaparoole, krediit- või deebetkaardi numbreid, palgainfot. Samuti ei nõuta küsitlemise eest tasu ega ka vastamata jätmise eest ei trahvita. Igasugusest kahtlustest tuleks kindlasti politseile teada anda.

Lisainfot rahvaloenduse kohta saab uurida kodulehelt www.rahvaloendus.ee ning küsida statistikaameti telefonil 6259300.

Elukohaandmed tasub rahvastikuregistris hoida täpsetena

Korrektsed andmed rahvastikuregistris annavad riigile mitmesugust teavet oma kohustuste paremaks täitmiseks. Samuti on rahvastikuregister 2021. aasta rahva- ja eluruumide loenduse tunnuste üks olulisemaid allikaid.

Tegelike elukoha andmete esitamine on kasulik nii inimesele endale, kohalikule omavalitsusele kui ka riigile. Elukoha registreerimisega omandab inimene õiguse valida kodukoha omavalitsuse juhte ning saada sealt teenuseid ja toetusi. Riigiasutused saadavad kutseid, näiteks vähi sõeluuringule, just rahvastikuregistrisse registreeritud aadressil. Ja mis samuti tähtis: kui inimese elukoht on registreeritud õigele aadressile, laekuvad tema makstavad maksud tegelikku elukohta ja kohalik omavalitsus saab talle selle eest pakkuda paremaid teenuseid, korras teid ja ilusat ümbruskonda, kooli- ja lasteaiakohti lastele.

Elukoha registreerimine on lihtne: seda saab teha paari minutiga rahvastikuregister.ee veebilehel, samuti võib selleks pöörduda kohalikku omavalitsusse nii isiklikult, posti kui e-posti teel. Täna kehtiva seaduse kohaselt on inimesel kohustus oma elukoha andmeid uuendada 14 päeva jooksul alates uude elukohta elama asumisest.

Kätlin Pugri
kantseleispetsialist

ÕPPEAASTA ARVUDES

Vinni valla seitsme asutuse üheksateistkümnes lasteaiarühmas käib hetkel 347 last (aasta tagasi oli laste arv 314). Vald ja meie lasteaiad püüavad tagada koha kõigile seda vajavatele lastele, kuid sellel ja lähematel õppeaastatel on see üpris keeruline, sest lapsi on rõõmustavalt palju. Otsime võimalust järgmisel sügisel lisarühma(de) avamiseks Kulina, Vinni, Pajusti ja Ulvi piirkonna lastele kohtade võimaldamiseks. Kujunenud olukorras on äärmiselt oluline, et registreeritakse rahvastikuregistris oma tegelik elukoht ja esitatakse varakult piirkonna lasteaeda avaldus, et saaksime objektiivset kohtade vajadust planeerida. Pikemas perspektiivis on arutlusel erirühma avamine. Selleks on lisaks rahalisele ressursile vaja eripedagoogilise haridusega õpetajaid ja tugispetsialiste ning ruume sobiva õpikeskkonna loomiseks.

Valla koolides õpib 612 õpilast (eelmisel õppeaastal 625). Vinni valla esimestes klassides alustas kooliteed 47 õpilast, s.h Vinni-Pajusti gümnaasiumis 30, Laekveres 11, Roelas 7.Vinni-Pajusti gümnaasiumi 10.klassis õpib 19 õpilast. Näeme gümnaasiumiastet jätkusuutlikuna ja ootame sinna ikka uusi õpilasi sõltumata riigigümnaasiumi loomisest Rakverre. Roela kooli juures asuvas õpilaskodus elab 14 õppurit. Valla koolides on teiste omavalitsuste sissekirjutusega õpilasi 37.

Vaatamata sellele, et meie koolides on võimalik omandada igal õpilasel võimetekohane üldharidus, õpib väljaspool valda 237 vallas sissekirjutust omavat õpilast (s.h erikoolides 29 ja Rakvere ametikooli üldharidusõppe tasemel 28), algharidust omandab 86, III kooliastmes (7.-9.klass) õpib 69 ning gümnaasiumiastmes 82 õpilast. Väljaspool valda hariduse omandamiseks on populaarsemad Rakvere gümnaasium (30), Rakvere ametikooli üldhariduse õppekava (28), Rakvere reaalgümnaasium(26), Rakvere eragümnaasium(22) ja Sõmeru põhikool(20).

Erialaõppes (kutse(115), rakenduskõrghariduse(50), bakalaureuse(39), magistri(24), doktori(3) ja integreeritud(12) õppes) õpib vabariigi kolmekümne viies koolis meie valla inimesi kokku 243. Populaarsemad koolid on Rakvere Ametikool(60), Tartu Ülikool (39), Tallinna Tehnikakõrgkool s.h Mõdrikul asuv teenusmajanduse instituut(24), Tallinna Tehnikaülikool(16), Tallinna Ülikool(15) ning Eesti Maaülikool(13).

Haridusasutuste ja EHIS-e andmetel
Margit Diits
haridusnõunik

Tuletamaks inimestele meelde helkuri rolli elupäästjana, avati 28.oktoobril Viru-Jaagupis helkuripuu. Kel helkur puudu, võib selle puu otsast endale võtta, ja kel kodus helkur üle, võib selle puu külge siduda - et kõik oleksid pimedas nähtavad.

Vinni-Pajusti raamatukogu kontaktivaba laenutusteenuse korraldamine

Raamatukapp VPG juures. Foto: G.Saar

Vinni-Pajusti Raamatukogu tegutseb munitsipaalraamatukoguna, kes kogub, säilitab ja teeb lugejale kättesaadavaks temale vajalikud trükised, auvised ja teised teavikud ning avalikud andmebaasid. Eesmärk on tagada elanikele vaba ja piiramatu juurdepääs informatsioonile, teadmistele, inimmõtte saavutustele ning kultuurile, toetada elukestvat õppimist ja enesetäiendamist. Vinni-Pajusti Raamatukogu, teeninduspiirkonda kuulub 14 küla ja 2 alevikku, kus elab 2640 inimest ehk ca 40% valla elanikest.

COVID-19 puhangust tingituna olid alates 13. märtsist 2020.a. suletud kõik raamatukogud. Alates aprillikuust töötas Vinni-Pajusti raamatukogu oluliselt piiratud tingimustes, mil lugemissaalid ja avalikud internetipunktid olid suletud ja külastajate kohapeal viibimine oli keelatud. Raamatukogu siseruumides ei saanud laenutada ega tagastada teavikuid, kasutada perioodika lugemise-laenamise võimalust, ära jäid planeeritud raamatukogutunnid, peatus raamatukoguringi tegevus. Piirangute tingimustes jätkati niipalju kui võimalik oma põhiteenusega – teavikute laenutamisega. Laenutada sai vaid ette tellitud teavikuid (telefoni, e-posti või lugejaportaalis Urram tehtud reserveeringu teel). Laenutamine ja tagastamine pidid toimuma kontaktivabalt. Tuli mõelda teenuse ümberkorraldamisele. Selle aasta kevadel avas Kultuuriministeerium toetusmeetme COVID-19 puhangust tingitud erakorralisest abist teenuse ümberkorraldamiseks. Vinni valla poolt esitatud taotlus toetuse abil laenutuskapi ostmiseks tunnistati rahastamist väärivaks ja praeguseks on raamatukapp (Cleveron AS toode) paigaldatud Vinni-Pajusti Gümnaasiumi juurde, kuhu kolib ümberehitamise ajaks ka raamatukogu ise.

Ümberkorralduse eesmärgiks on COVID-19 puhangust oluliselt mõjutatud raamatukogu laenutusteenuse kättesaadavuse stabiilne tagamine, milleks võetakse kasutusele õuealale paigaldatav laenutuskapp, mis võimaldab ümber korraldada laenutusteenuse nii piirangute tingimustes, kuid ka vaatega tulevikku. Piirangute tingimustes on see turvaline ja kontaktivaba võimalus laenutuseks, mis toimib sõltumata kellaajast ja päevast, seega 24/7. Laenutuskapi kasutamine on turvaline nii raamatukogu külastajatele kui ka töötajatele, parandab laenutusteenuse kättesaadavust ning vähendab viiruse võimalikku levikut.

Kultuuriministeeriumi toetuse kasutamise tulemusena on Vinni-Pajusti raamatukogu laenutusteenus ümberkorraldatav ja seeläbi tema elujõulisus ning kultuuri ühe valdkonna kättesaadavus tagatud.

Gustav Saar
arendusnõunik

Miila ja Kõrma külad andsid välja oma ühise ajalooraamatu

Foto: Tarvo Tiivits

Kaks Vinni valla Viru-Nigula kihelkonna tihedalt läbipõimunud naaberküla, Miila ja Kõrma, andsid 780. aastapäeva esmamainimise auks välja ühise raamatu. Külasid seob omavahel pikka aega tegutsenud Miila külakool (1835-1962) ja ühine aktiivne seltsielu. Naaberküladest on kositud naisi ning mindud ise väimeesteks, lauldud ühises segakooris, vahetatud vastastikku elukohti, kolitud ära ja tuldud jälle tagasi. Hiilgeaegadel, 1920.-30. aastatel on Miilas olnud üle 70 ja Kõrmal üle 30 talu- ja popsikoha. Külakoolis käis tol ajal ligi 70 last.

Suve hakul, 26. juunil toimunud külade aastapäeva alustati Kõrma külas uhiuue, kohalike meeste, Rein Karitsa ja Andrei Krõlovi ehitatud toeka piimapuki avamisega, mis sümboliseerib vana aja „internetipunkti“, kus külarahvas piimaauto ootuses kunagi kogunes, maailmaasju arutas ja uudiseid vahetas. Samas avati ka pink Ants Halliksaarele, Kõrma küla ajaloo uurijale ja talletajale. Adoni talu õuel meenutati küla ajalugu ja toimus viktoriin vanade tööriistade äraarvamisest. Peale kehakinnitust Miila külakohvikus esitleti samas külaplatsil mahukat 172-leheküljelist raamatut „Miila ja Kõrma külad sõnas ja pildis“. Raamat sisaldab lisaks ajaloole ligi 300 fotot ja külade kaarte. Fotod on kogutud kokku inimeste vanadest albumitest, sahtlitest ja arhiividest, nende vahele mahub hulgaliselt ajalugu, erinevate inimeste elusaatusi, rõõmsaid ja kurbi mälestusi, emotsioone ja tundeid. Raamatuga saab tutvuda kõigis Vinni valla raamatukogudes, samuti Lääne-Virumaa Keskraamatukogus ja Rahvusraamatukogus Tallinnas.

Aastapäeva ja raamatu kaanekujunduse sümboolikaks kujunes nimedepuu, mis koosneb endiste talude ja praeguste kinnistuste nimedest. Kuuekümnendaid aastaid Miilas meenutas esitlusel kooli viimase õpetaja Veera Peenema poeg Erlend Peenema. Endisi elanikke, nende järeltulijaid ja sugulasi ning külalisi kogunes ligikaudu paarsada. Külade aastapäeva ja raamatu esitlust kajastas ka Virumaa Teataja.

Raamatule annab lisaväärtuse see, et materjali panid kokku, toimetasid ja küljendasid küladest pärit või seal elavad inimesed ise: Meeli Müller (Tõevere), Kristel Karjane, Katrin Kärner-Rebane, Liina Allikas-Pürn ja Ants Halliksaar. Fotode kogumisel aitas kaasa ka Juhan Kõdar. Külade aastapäeva ja trükise ilmumist toetasid Kohaliku omaalgatuse programm ja Vinni vald, oma õla panid alla ka Miila küla endine elanik Aado Tõevere ja poeg Hando Tõevere ning Erlend Peenema ja OÜ Miila Viss. Raamatu trükkis AS Ecoprint.

Raamatut on võimalik osta Ulvi raamatukogust või tellida postiga endale sobivasse postiautomaati. Raamatu hind on 10 eurot, millele lisandub postikulu. Tellimiseks kirjutage palun miilakyla@hot.ee või helistage 5139479.

Meeli Müller
MTÜ Miila Hiiemäe Külaselts

Vaktsineerimine on sadu kordi ohutum kui koroona, eriti kui tervis on nõrk

Koroona vastu vaktsineerimisest räägitakse neil päevil palju ning info on sageli vastukäiv. Et pilti selgust tuua, võtame lühidalt kokku, mida näitavad Eesti andmed.

Mida vanem on inimene, seda sagedamini vajab ta koroonaviirusega nakatumise korral haiglaravi. Üle 60-aastastest nakatunutest on Eestis haiglasse jõudnud iga kuues, üle 70-aastasest nakatunutest iga kolmas ning üle 80-aastastest nakatunutest iga teine.

Oht püsib sellisel tasemel vaid seni, kuni ollakse vaktsineerimata. Vaktsiini kaitse all väheneb koroona raske põdemise oht 4–5 korda. Esiteks ei hakka koroonaviirus vaktsineeritud inimestele nii hästi külge. Teiseks, kui nakkus siiski läbi murrab, põeb vaktsineeritud inimene haigust kergemalt. Tema võimalus haiglasse sattuda väheneb 2–3 korda. Kui sinna tuleb siiski minna, on ravi kiirem ja kergem.

Neist numbritest võib mõelda veel lihtsamalt. Lõpetatud vaktsiinikuur teeb inimese koroona vastupanuvõime mõttes umbes 40 aastat nooremaks! Vaktsineeritud 70-aastane võib tunda end nagu vaktsineerimata 30-aastane.

TÕSISEID KÕRVALTOIMEID ON VÄHEM KUI IGAPÄEVASTEL RAVIMITEL

Nagu ravimid ikka, võivad ka koroonavaktsiinid tekitada kõrvaltoimeid. Kõige tavalisem on tunda paar päeva väsimust ja valu süstikohas. Ette tuleb ka palavikku, peavalu, lihas- ja liigesvalu ning külmavärinaid. Need kerge külmetushaiguse sümptomid pole ilmselt kellelegi probleem, pealegi on kerged kõrvaltoimed vanemas eas harvemad kui noortel. Muretsema võib panna aga tõsisema kõrvaltoime võimalus.

Õnneks on kõigi kasutusele lubatud koroonavaktsiinide tõsised kõrvaltoimed haruharvad. Eestis on seni vaktsineeritud ligi 0,8 miljonit inimest. Arstiabi vajadus on tekkinud neist 0,03% ehk ühel inimesel kõigi Kärdla või Paldiski elanike peale. Nii madal tõsiste kõrvaltoimete sagedus teeb silmad ette paljudele igapäevastele ravimitele. Isegi ibuprofeeni kõrvaltoimete nimekiri on pikem kui vaktsiinide oma!

TERVISEMUREDEGA ON VAKTSIINI KAITSE VEELGI OLULISEM

Olugi et harvad, on vaktsiini kõrvaltoimed tõsised asjad ja kedagi ei tohiks nende tõsiselt võtmise pärast hukka mõista. Kui pelgate kõrvaltoimet, rääkige enne vaktsineerimist oma perearstiga või helistage nõuandeliinil 1220. Võite koos arutada, milline vaktsiinidest oleks teile sobivaim. Usaldusväärset taustainfot vaktsiinide kohta leiate ka www.vaktsineeri.ee.

Kui tunnete end vaktsineerimise järel mitmendat päeva halvasti, pöörduge julgelt perearsti poole või EMO-sse. Eesti arstid kinnitavad, et koroonavaktsiinide tõsised kõrvaltoimed on hästi tuvastatavad ja ravitavad.

Kõrvaltoimeid tõsiselt võttes tasub sama tõsiselt võtta ka koroonaviirust. Kui võrrelda võimalust sattuda haiglasse viiruse tõttu võimalusega sattuda sinna vaktsiini tõttu, siis selgub, et viirus on vaktsiinist vähemalt 200 korda ohtlikum! Kui kõik Kärdla elanikud end vaktsineeriks, vajaks üks inimene arstiabi. Kui kogu Kärdla koroonasse nakatuks, siis jõuaks haiglasse 200 inimest.

See vahe on veel suurem, kui tervis on nõrk. See ei tähenda aga, et tervisemurede korral peaks vaktsiini vältima. Hoopis vastupidi – krooniliste haigustega inimene vajab vaktsiini kaitset veel enam, sest tema terviseprobleemid suurendavad koroona raskelt põdemise ohtu. Vaktsineerimine on mõistlik valik, isegi kui see tekitab tervisemurede tõttu ärevust.

KOROONAVIIRUS JÄÄB MEIEGA AASTATEKS

On üsna kindel, et COVID-19 ei kao ära, vaid jääb Eestisse külmemal ajal ringlema. Varem või hiljem puutume sellega ilmselt kõik kokku. Isegi kui elada üksi ja olla ettevaatlik, kipub viirus justkui läbi lukuaugu inimesed üles leidma.

Seega vajame me viiruse vastu kaitset. Ohtlikum võimalus kaitse saamiseks on viirus läbi põdeda ning teine ja turvalisem võimalus end vaktsineerida. Kui mõni noorem inimene võib mõlemat varianti tõsimeeli kaaluda, siis vanema inimese jaoks on lugu hoopis teine. Viirus ei muutu vaktsineerimata vanema inimese jaoks gripiks ega nohuks, vaid jääb sama ohtlikuks nagu ta on. Seepärast on ainus mõistlik viis pikaajalise kaitse ehitamiseks vaktsineerimine.

POOLE AASTA MÖÖDUMISEL TASUB TEHA KA KOLMAS VAKTSIINISÜST

Nii läbipõdemise kui vaktsineerimise teel saadud kaitse koroonaviiruse vastu kipub aja jooksul nõrgenema, vanematel inimestel veidi kiiremini kui noorematel. Seepärast soovitatakse üle 60-aastastel teha kolmas vaktsiinisüst ehk tõhustusdoos, kui esimese vaktsiinikuuri lõpust on möödas kuus kuud.

Kolmas süst mitte ainult ei taasta aja jooksul nõrgenenud kaitset, vaid viib selle esialgsest veel kõrgemale tasemele. Näiteks Iisraelis vähenes kolmanda vaktsiinidoosi saanud üle 70-aastaste inimeste nakatumine viis korda, haigestumine 11 korda ja haiglaravi vajamine ligi 20 korda.

KUIDAS VAKTSINEERIDA?

Vinni vallas on 15.novembri seisuga koroona vastu vaktsineeritud juba 4178 inimest ehk 61% elanikkonnast. Muide, näiteks Hiiumaal on ennast viiruse vastu vaktsineerinud juba 82–95% üle 60-aastastest inimestest.

Tänaseks on kõiki vaktsiine hästi saada ja need on endiselt tasuta. Vinni valla elanikele on lähimad vaktsineerimiskohad perearstikeskused ja Rakvere Haigla.

Nii esmaseks vaktsineerimiseks kui tõhustusdoosi tegemiseks saab aja kirja panna helistades oma perearstile või 1247. Arvutikasutajad saavad aja broneerida ka aadressil www.digiregistratuur.ee.

Lisaks koroonavaktsiinile on Eestis avanenud võimalus kaitsta end ka gripi vastu. Alates 65. eluaastast on ka gripi vaktsiin tasuta. Soovi korral saate nii gripi- kui koroonavaktsiini teha oma perearsti juures ühe korraga.

KUI VAJATE VAKTSINEERIMA MINEKUKS ABI, PÖÖRDUGE VALLA SOTSIAALTÖÖTAJATE POOLE – NAD AITAVAD HEA MEELEGA.

Andero Uusberg
COVID-19 teadusnõukoja liige
Tartu Ülikooli psühholoogia instituudi kaasprofessor
Katrin Nõlvak
Lääne-Viru maakonna vaktsineerimise koordinaator

Keskkonnaamet soovitab langenud puulehtede koristamisel hoogu pidada

Elurikkuse toetamiseks tasub aias vähemalt mõnedes paikades jätta lehed riisumata. Kus lehed meid tegelikult ei sega, tasub need jätta looduse loomulikku aineringlusse.

Lagunevad lehed on nii murule, puudele kui ka põõsastele loomulikuks väetiseks samamoodi nagu nad on seda metsas metsataimedele. Muruniidukiga ei tasu lehti purustada seetõttu, et mitte vigastada või hävitada lehekihis toimetavaid elusolendeid nagu siilid, selgrootud ja aiale kasulikud putukad.

MILLAL JA KUIDAS SIISKI TASUB LEHED KORISTADA?

Ohutuse huvides on mõistlik lehed kokku korjata kõnniteedelt. Selleks tuleks eelistada reha või luuda, kuna kütusega töötavad lehepuhurid saastavad õhku. Kokkukorjatud lehed tuleks vastavas kohas kompostida. Vältida tuleb puulehtede koduaias põletamist, sest madalal temperatuuril põledes tekivad tervisele kahjulikud lenduvad mürgised ühendid.

Juhul, kui koduaias on võõrliikidest nälkjaid nagu hispaania teetigusid või mustpeanälkjaid, soovitab Keskkonnaamet aiast siiski lehed kokku korjata, kuid lehti ei tohiks koduaiast mujale viia, vaid need tuleb kompostida aias. Enne talvekülmasid tuleb hunnik läbi kaevata, et teomunad ei saaks kevadel hunnikusügavuses arenema hakata.

Keskkonnaamet

Turvaliselt sihtkohta

Vinni valla tänavate ja külade valgustuse olukord on üsna hea, kuid hämarat ja pimedat aega on aina rohkem. Siinkohal on paslik meelde tuletada mõned olulised märksõnad, et kõik liiklejad pimedal ajal turvaliselt sihtkohta jõuaksid.

Selleks soovitan ennast teistele kaasliiklejatele nähtavaks teha. Kõige lihtsam viis on kasutada helkureid või kanda helkivast materjalist riideid või teisi valgusallikaid. Kallid lapsevanemad, vaadake üle ka oma laste riided ja helkurite olemasolu. Helkur peab olema ka igapäevaselt autoga liikuvatel inimestel, sest autost väljudes saavad neist koheselt jalakäijad. Kindlasti ei tohiks unustada ka oma neljajalgseid sõpru, keda on autojuhtidel raske tee ääres märgata. Selleks on tänapäeval olemas erinevad helkivad kaelarihmad või vestid.

Hooligem üksteisest ja olge nähtavad!

Piirkonnapolitseinik
Jaagup Nõmmeloo

Huvitegevuse kulude kompenseerimisest

Vastavalt Vinni vallas 2021.aastal kehtivale korrale toetatakse lapsevanemaid huvitegevuse kulude katmisel. Vastav kompenseerimise kord on leitav Vinni valla veebilehelt.

Vt ka https://www.riigiteataja.ee/akt/402122020026.

Valdavalt on valla koolides ja kultuuriasutustes toimuv ringitöö osalejatele tasuta.

Väljaspool valda toimuvat huvitegevust toetame 85 % ulatuses. Sellel aastal on toetust makstud rohkem kui kahesajale õpilasele, kes tegutsevad 36 erineva institutsiooni juures. Popimad valdkonnad on ujumine - Vinni Vaba Aja Keskus (56 õpilast), esteetika- ja tantsukool (37 õpilast), jalgpall - Tarvas ja FC Rakvere JK (31) ning Rakvere spordikool (23 õpilast). Kõige suuremad kulud vallal on seotud Rakvere muusikakooli, ratsaspordi ja jalgpalliklubidega ning Rakvere spordikooliga, järgnevad esteetika- ja tantsukool, ujumine, Rajaotsa ja Athena kool.

Palume lapsevanematel järgida taotluste esitamisel kompenseerimise tingimusi. Vinni valla eelarvest kompenseeritakse taotluse esitamisel õppetasu 85 % ulatuses maksedokumentides fikseeritud summast (maksedokument on maksekorraldus, pangaväljavõte vms dokument, mitte aga teenuse osutaja arve).

Taotleda on võimalik korraga kuni kolme eelneva kuu kulude kompenseerimist, sealjuures oktoobris, novembris ja detsembris tasutud õppetasude kohta on dokumentide esitamise viimane tähtaeg 20. detsember. 2022. aastal 2021. aasta maksedokumentide alusel kulusid ei kompenseerita.

Erandina kompenseeritakse huvihariduse kulud 100 % muusika valdkonna kutsealast ettevalmistust (näit Rakvere ja Väike-Maarja muusikakool) andvates koolides, põhiõppe kulud tasub vald (mitte lapsevanem)koolipidaja arve alusel, tingimusel, et lapsevanem on meid õppimisest teavitanud.

Kompenseerimisele ei kuulu tervisespordi, laagrite, lühiajaliste kursuste ja projektide, muusikakooli eelklassi ja laulustuudio kulud, lapsevanema omaosalusena tasutud õppetasud, eksamitasud, tree-ning-, esinemis-, võistlusriided, huvialaga seotud varustuse ja muud sarnased kulud.

Palume arusaamatuste vältimiseks tähelepanelikult jälgida valla kodulehekülge www.vinnivald.ee/ eeskirjad-ja-korrad2 ja Koduvalla Sõnumeid www.vinnivald.ee/ lehed, kus jätkuvalt tutvustame rakenduvaid kordasid, mis võivad aegajalt tuua muudatusi võrreldes varasemate kordadega.

Margit Diits
haridusnõunik

Kaasava hariduse toetusmeede valla koolides

Kaasav haridus on defineeritud kui hariduskäsitust, mille kohaselt õpetatakse erivajadusega lapsi koos eakohaselt arenenud lastega kodulähedases koolis. Projektiga kavandame valla kolmes koolis luua õpilastele nende arenguks vajalikud tingimused õpi- ja kasvukeskkonnas. Selleks kohandame keskkonna individuaal- ja grupitööks sobiliku sisustuse ja vahenditega, mis aitavad kaasa tunnustuse ja eduelamuse saamiseks ning seeläbi tagavad sujuva ülemineku järgmistele haridustasemetele.

Toetust eraldatakse EL eelarveperioodi 2014-2020 struktuuritoetuse meetme “Koolivõrgu korrastamine” tegevuse “Väikelahendused HEV õpilaste integreerimiseks tavakoolidesse” eesmärkide saavutamiseks. Kaasava hariduse põhimõtete rakendamiseks üldhariduskoolides rahastamiseks kehtestatud toetuse ülempiiriks on Vinni valla puhul 42 482 eurot, millele tuleb lisada omafinantseering vähemalt 15% ulatuses. Projektiga soetatakse koolidele muusika- ja digivahendeid, töö- ja tehnoloogiaõppevahendeid, koolimööblit ning õppe- ja abivahendeid. Roela koolis ka ruumilis-ehituslikku kohandust inva wc osas. Hanked on läbi viidud ja lepingud sõlmitud ning selle aasta lõpuks peavad vahendid koolidesse jõudma ning ehituslik osa valmis saama.

Kaasava hariduse põhimõtete rakendamise piirkonna koolides saame vajaliku sisustuse ja vahendite abil muuta tulemuslikumaks, laste erisusi arvestavamaks, õppetöö korraldamise õpilase- ja õpetajasõbralikumaks.

Gustav Saar
arendusnõunik

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti
tuleviku heaks

TERVIS

Vinni valla perearstid töötavad raugematu hooga

Kogemusi perearstiteenuse osutamisest koroonaajal ning vaktsineerimise kulgemisest jagavad Vinni Tervisekeskuse perearstid Sirje Korsten ja Külli Tamm.

Ligi kaks aastat kestnud koroona-aeg on olnud valla perearstide jaoks tavapärasest märgatavalt pingelisem. Eriti raske oli algus. „Teadmisi haiguse kohta oli kõikjal napilt, haarasime igast infokillust, mis maailmast tuli," meenutas Sirje Korsten. Vaktsineerimise ajastu algus tõi teatud kergenduse. „Enne vaktsiinide tulemist piisas vaid kujutluspildist, et mis saab patsientidest, kui kogu tervisekeskuse personal ühtäkki nakatub ja haigestub," vangutab Küll Tamm möödunud aasta algust meenutades pead. Kogu Vinni Tervisekeskuse personal vaktsineeris end esimesel võimalusel, otsus tehti kui üks mees.

ÜLDRAVI EI OLE KANNATANUD

Lood sellest, kuidas perearstile enam nn tavaliste hädadega ei pääse, Vinni vallas õnneks tõele ei vasta ja perearstile on hädalised pääsenud praktiliselt koguaeg. „2020. aasta lõpus ja 2021. algul oli lühike periood, mil püüdsime praktiseerida kaugtööd – suhtlesime patsientidega peamiselt telefoni ja e-kirja teel," meenutas Sirje Korsten ja lisas tunnustavalt, et inimesed olid valdavalt mõistvad. „Pigem olime ise mures, kas kõik abivajajad ikka pääsesid päeva jooksul liinile, kuna kõnesid tuli lakkamatult," lisas dr Tamm. Sel moel polnud õdede-arstide tööpäev aga kindlasti ei lühem ega kergem.

„Meie nimistu patsientide osas me ei tähelda, et koroona-aja jooksul üldravi oluliselt kannatanud oleks," on tohtritel hea meel, kellele teadaolevalt ei ole esinenud nende hoolealustel raskeid tagajärgi, mille põhjustanuks ajutine eriarstiabi kättesaadamatus. „Plaanilised operatsioonid, näiteks liigeste endoproteesimine, on küll mõnel juhul edasi lükkunud," täpsustab Külli Tamm ning lisab, et halva asja juures on ka midagi head – inimesed on muutunud kannatlikumaks. „Iga iseeneslikult mööduva hädaga ei tulda enam kergekäeliselt vastuvõtule, vaid piirdutakse telefonitsi saadud nõuga," kiidavad tervisekeskuse pereõed oma patsiente.

Kogu viirusest räsitud aja on Vinni Tervisekeskuses nõutud, et inimesed helistaksid ette, kui tunnevad vajadust õe või arsti vastuvõtule pääseda. „Sellegipoolest on tulnud ette, et noor inimene, kellelt eeldame praeguse olukorra tõsiduse mõistmist, astub ooteruumi eelregistreerimiseta, kõnnib läbi tervisekeskuse koridorid ja teatab lõpuks, et tal oleks vaja arsti näha, kuna tal vist on koroona... ," meenutavad perearstid üht ekstreemsemat juhtumit, mis ette on tulnud.

MUUTLIK MEELSUS

2020. aasta algul valitses ühiskonnas suur teadmatus ja hirm, erandiks polnud ka Vinni perearstipraksiste patsiendid. „Olnuks tollal pakkuda vaktsiini, oleks vist kõik nõus olnud vaktsineerima," möönavad Sirje Korsten ja Külli Tamm. Inimeste vastutustunne tundub olevat ajas vähenenud, arutlevad arstid. Kui esimene viiruslaine eelmisel suvel taandus, mindi julgemaks ja ohutunne vähenes. Jutud teisest ja kolmandastki lainest ei jõudnud inimeste teadvuses veel kinnituda, kui need juba olidki kohal. „Ilmselt tekkis tüdimus ja trots, vastuseis piirangutele, rahulolematus, mis väljendus ka vastutustunde vähenemises," üritavad arstid mõista inimloomust, töötades siiski selle nimel, et vaktsineerituse protsent meie vallas tõuseks vajalikku vahemikku, et normaalne elu saaks taastuda.

NÄRVESÖÖV ALGUS

Tohtrid pajatavad, et vaktsineerimise algus oli närvesöövi. „Perearstidele eraldati üliväikesed vaktsiinikogused ja samas meedias kuulutati, kuidas kohe-kohe kutsutakse kõiki eakaid perearstikeskusesse vaktsineerima. Mida aga ei olnud, oli vaktsiin," meenutab Sirje Korsten ja lisab, kuidas arstid-õed said patsientidelt pahandada, olles sunnitud kuulma süüdistusi tahtmatuses ja laiskuses. „Omaette tegu oli ka keskealiste agarate persoonidega, kes üritasid pretendeerida eakatele mõeldud doosidele - ikka selleks, et esimesel võimalusel soojale maale lennata, põhjust isegi varjamata," vangutab tohter pead. Õnneks polnud selliseid juhuseid palju.

Usinamad vaktsineerijad on Vinni Tervisekeskuse patsientide hulgas olnud eakad inimesed. Vahel esineb eakamatel kahtlust vaktsineerimise osas mitmete krooniliste hädade põdemise korral. „Siis selgitame, et just sellisel juhul osutuvad mittevaktsineerimine ja viiruse läbipõdemine eriti ohtlikuks," lausub dr Korsten ja rõõmustab selle üle, et eakad on üldjuhul tublid kaasamõtlejad ning huvitatud viirusvastase kaitse saamisest.

Alla 50-aastaste inimeste hulgas on vaktsiinist keeldujad enamasti need, kes vaatavad alternatiivmeditsiini poole ja vähem inimesed, kes on olnud seni terved ning arstiabi vajanud harva. Tõsi on, et raskemini põevadki koroonaviirust krooniliste haiguste taustaga ülekaalulised inimesed, ütleb Vinni tohtrite kogemus.

Tänavu sügisel teevad arstidele muret ka nakatunud lapsed, kellel möödub haigus õnneks valdavalt kerge kuluga. „Samas, hilistüsistusi tuleb ka laste puhul karta ning lapsi peale põdemist hoolikalt jälgida," paneb endine lastearst Külli Tamm vanematele südamele.

ENIM SAAB PIHTA VAIMNE TERVIS

Järjest enam räägitakse valjuhäälselt koroona-aja ja sellega kaasnenud piirangute mõjust inimeste vaimsele tervisele. Uurin, mis tähelepanekuid on selles osas Vinni Tervisekeskuses tehtud. „Vaimse tervise labiilsust oleme tõesti enam kohanud," tunnistavad peretohtrid, kel kummalgi oma patsientide nimistu. „On neid, kes iga halva enesetunde märgi peale kiirustavad end testima," jagab dr Korsten tähelepanekuid, mil moel vaimne pinge võib inimesi mõjutada. „Pikka aega jäid eakad pereliikmed isolatsiooni, ei saanud kohtuda laste ning lastelastega - seda kuulsime oma patsientidelt sageli," lisab dr Tamm, rõõmustades, et see etapp jäeti vaktsineerimise algusega seljataha.

Kogenud perearstid on kindlad, et praegu jagavad vaimsele tervisele hoope peamiselt kaks tegurit – riigi poolt kehtestatud piirangud ning hirm haigestuda. Neist esimene mõjutab tugevalt noori, kes on olnud sunnitud distantsõppele. Selles osas ei erine Vinni lapsed ülejäänud Eestist. „Ka meie tähelepanekute kohaselt on murdeealistel süvenenud ärevus, eriti perioodidel, mil on keelatud eakaaslastega otse lävida," räägib dr Tamm.

VÄRSKE ÕHK, VAKTSIIN JA VÄHEM NEGATIIVSET INFOT

Kõige tõhusamaks vaimse tervise toetamise mooduseks peavad dr Korsten ja dr Tamm iga vanusegrupi esindajatel lähedastega suhtlemist, veel parem, kui värskes õhus liikudes. „Traumeerivate uudistesaadete jälgimine ja koroonastatistika pidev jälgimine võib mõjuda vaimsele tervisele laastavalt," sõnab Küll Tamm ning soovitab selle asemel lugeda raamatut või tegeleda hobidega.

Hirmu haigestumise ees aitab vähendada vaktsineerimine. „Vaktsineerige juba selle tõttu, et saaksite oma lähedastega kontaktis olla ja ei peaks kartma rasket haiguskulgu," sõnavad Vinni peretohtrid ühest suust.

Muid variante meil paraku polegi.

Dr Ruth Pulk: vaktsineerimisega kaasnevad hirmud ja kõhklused on inimlikud tunded.

Vinni valla teine perearstikeskus asub Ulvis - Rägavere Perearstikeskus teenindab lisaks Rägavere piirkonnale ka Viru-Nigula kandi inimesi.

„Poolteist aastat laineid," sõnab dr Pulk, võttes lühidalt kokku, kuidas on koroona-aeg perearstikeskuses möödunud. „Laineharjal olles tegeleme rohkem koroonahaigetega ning vaktsineerimisega, samal ajal abistades ka teiste haigustega patsiente," kirjeldab tohter. Rahulikumal ajal on võimalus tegeleda rohkem krooniliste haigete jälgimise ja nõustamisega ning imikutega.

Koroona ajal on olnud pereõdedel ja perearstil tööpäevad pikad ja intensiivsed - enamasti sadu kontakte iga päeva jooksul; lisaks füüsilistele vastuvõttudele nõustamised e-maili ja SMS-ide teel. „Alguses vaktsineerisime ka nädalavahetustel," rääkis dr Pulk, kuidas perearstikeskuse töökal personalil ei olnud hoo ega hoobi vahet. Kuidas see periood on päriselt läinud, võib selguda alles hiljem tagasivaatavalt, kuulen tohtrilt. „Arvatakse, et näiteks diagnoosimata diabeeti võib aastate pärast oluliselt rohkem ilmneda , sest need inimesed ei pruukinud koroona-ajal sattuda arsti vaatevälja," sõnab perearst. Tõenäoliselt ka depressiivseid häireid võib jääda diagnoosimata. „Inimesed võivad arvata, et pikemat aega kestnud alanenud meeleolu, kadunud elurõõm ja puuduv energia on seotud koroona viirusest ja piirangutest tingitud olukorraga," kirjeldab dr Pulk viimasel ajal järjest sagedamini ette tulevat olukorda. Sageli arvatakse endal olevat ka mõne vitamiini puudus. „Tegemist võib aga olla depressiivse häirega, mida on võimalik ravida," julgustab perearst ka hingehädade korral abi otsima.

Kas perearsti löögile ikka pääseb? „Ikka pääseb, kuid enne tuleb läbida pereõe triaaž - teha telefonikõne perearstikeskusesse, et pereõde saaks kaebuste põhjal selgitada, kui kiiresti on abi saamine vajalik," sõnab dr Pulk. Mõnikord piisab ka telefonikonsultatsioonist või pereõe vastuvõtust. „Abita ei jää keegi," rõhutab doktor.

„Koroonaviiruse vastu vaktsineerimisega kaasnevad hirmud ja kõhklused on inimlikud tunded, nagu iga uue olukorra või ohu puhul," on Ruth Pulk kõhklejate suhtes mõistev. „Tundub, et koroonast ja vaktsiinidest räägitakse palju, kuid tihti on kõhklejatel vajalik isiklik jutuajamine ja arstipoolne selgitus, et vaktsineerimise otsus teadlikult teha. „Meenub üks patsient, kes ütles mulle, kuulge, ärge ajage mullikesi, seda kõike ma juba tean," meenutab dr Pulk muheldes. Ometigi aitas tookordne usalduslik vestlus arstiga jõuda selleni, et patsient otsustas lasta end kaitsepookida.

„Vaktsineerime ikka ainult soovijaid," ei usu dr Pulk survestamise efektiivsusesse ning soovitab kõhklejatel oma perearsti või –õega nõu pidada. „Ravin kõiki oma nimistu inimesi kõikide haigustega, millesse haigestutakse," sõnab dr Pulk lõpetuseks.

Rahel Lepp

KULTUUR

Rehekuu Roela Rahvamajas

Oktoobrikuu möödus rahvamajas linnukiirusel. Tegutsesid nii suured kui väikesed. Lauljad, pillimängijad, näiteringis osalejad ja tantsijad said aktiivselt toimetada. Roela Rahvamaja võttis osa Eestimaa Rahvamajade Ühingu poolt korraldatud Eestimaa Rahvamaja Päevast pealkirjaga „Keel. Kultuur. Kogukond."

Kolmel päeval nädalas käivad rahvamajas Roela kooli õpilased. On nii pillimängu huvilisi kui ka rahvatantsijaid. Tore on tõdeda, et meie noored tunnevad huvi rahvakultuuri vastu ning leiavad tee rahvamajasse, mida võib pidada kogukonna ankruks.

Seeniorrahvatantsurühm Kanarbik valmistus valla sünnipäevapeoks. 1. novembril saatsid tantsijad Vinni Vallavalitsusele ja valla elanikele tantsulise videotervituse.

23. oktoobril toimus Eestimaa Rahvamaja Päev. Tegemist oli üle-eestilise üritusega. Kokku osales 105 rahvamaja. Roela Rahvamaja oli Lääne- Virumaal ainuke esindaja. Päev algas kell 12.00 pärimusmängudega lastele. Osalesid ka lapsevanemad. Nii mõnigi mäng, mida kunagi mängitud, sai taas meelde tuletatud. Järgnes loeng/ vestlus ettevõtluse teemadel. Sõna sai Rakvere Töötukassa esindaja Katrin Jaanimägi ja oma muredest ning rõõmudest kõnelesid ka kohalikud väikeettevõtjad. Töötoas oli võimalik omandada teoreetilisi teadmisi kirivöö kudumisest ning uusi teadmisi ka vööraamil rakendada. Vinni valla elanik Anne Nõlvak jagas oma kogemusi kirivöö kudumisest. Päev rahva-

majas lõppes Uhtna mandoliinideorkestri kauni kontserdiga.

Oli meeleolukas laupäev. Sai kuulda, vestelda ja näha. Aitäh Teile, kes aitasite päeva korraldada! Aitäh Teile, kes kohale tulite!

Rahvamaja Päeva teema oli „Keel. Kultuur. Kogukond“ ning sellest tulenevalt valmis algriim luules. Autoriteks Anne, Tiina ja Reet.

Rohkelt rahvast rahvamajas,
rajud rahvamuusikud,
raskelt rahulolevad,
rahvast rõõmustavad.

Rahvamajas on võimalik vaadata käsitöönäitust. Välja on pandud Roela inimeste poolt toodud ja valmistatud käsitöö. Teemaks „Veimed veimevakast.“ Saab imetleda laste, emade/isade, vanaemade/vanaisade ja veel kaugema põlvkonna imelist käsitööd. Oluline on järjepidevus ning teadmiste ja oskuste edasikandmine.

Hea õpetaja, kui sooviksid näiteks inimeseõpetuse või käsitöö tundi rahvamajas läbi viia, siis anna sellest teada. Iga näitusel oleval asjal on oma lugu. Kõik need lood on erilised ja olulised. Hoiame ja arendame paikkondlikke eripärasid arvestades rahvuslikke käsitöötraditsioone kui kultruurinähtust ja elatusallikat. Iga käsitöö tegija jätab tehtusse killukese iseendast. Sellepärast muudab see tehtud asjad erakordseks, harukordseks ja väga väärtuslikuks.Traditsioonilised käsitööoskused on meie vaimse kultuuripärandi tähtis osa.

November on hingekuu, mardi- ja kadrikuu. Aeg tubasteks tegevusteks. Rahvamajas on tulemas nii mõndagi huvitavat. Avame uue fotonäituse, endiselt saab külastada käsitöönäitust ning loodame, et ka taidlejad saavad koos tegutseda. Täpsema info saamiseks külasta meie facebook´i lehte.

Sirli Vahula
Roela Rahvamaja perenaine

Küti mõisast sirgunud eesti kirjanduse uurija ja kirjanik Herbert Salu 110

15. novembril 2021 möödus 110 aastat Küti mõisas aedniku pojana sündinud kirjandusteadlase ja kirjaniku Herbert Salu sünnist.

Juba tema vanaisa Jüri Sallo oli olnud mõisaaednik Viru-Nigula kihelkonnas Varudis ja Uhtnas. Küti mõisaaias veedetud aastad on säilinud kirjaniku mälestuses õnneliku ajana. Mõisate natsionaliseerimine tegi aednikutööle Kütis lõpu. Isal õnnestus kanda kinnitada Tiidu metsavahikohal, mis aga perele tähendas elatustasemele langust.

Tiidu metsavahikohalt algas Herberti haridustee. Koolis iseloomustati teda kui andekat ja vaikset õpilast, priimust. Raske hoop tabas teda V klassis õppides 1924.a kevadel, kui suri noormehe isa. Ema püüdis Tiidul töötades kaht last elus hoida. Kui Herbert 1925.a algkooli lõpetas, soovitas ema pojal mõnd käsitööd õppida, kuid noormees ihkas enamat ja pääseski võistluseksamitega Rakvere Õpetajate Seminari. Peagi tuli uus tagasilöök: 1925.a mais suri kopsupõletikku ema Anna. Siitpeale tuli tal eluvõitlusse astuda ja mitte ainult enda eest, vaid ka oma 7-aastase venna Bernhardi kasvatamiseks. Algul hoolitses noorema poja eest kaugem sugulane, hiljem elasid poisid sugulaste juures Viru-Jaagupis.

Koolivaheaegadel töötas Herbert Salu Roela saeveskis ja Tallinna lähedal vagunilaadijana. Õhtuti ruttas ta Tallinna Keskraamatukokku norra ja itaalia klassikuid lugema. Sugulaste ja heade eestkostjate toetusel õnnestus Salul 1931.a. seminar lõpetada. Haridusministri eriloal sai ta 19aastasena asuda tööle Viru-Jaagupi algkooli, kus õpetas kolm talve (1933—1934). Järgnes kolm aastat tööd juhatajana Kõnnu algkoolis. Noormehe eluplaanid ei piirdunud õpetajatööga. 1935.a astus ta Tartu ülikooli filosoofiateaduskonda eesti keelt ja kirjandust õppima ning lõpetas stuudiumi 1943.a magistrikraadiga. Paralleelselt õppimisega tuli tal töötada alg- ja keskkooli õpetajana Tartus ning Rakveres.

1943.a põgenes Herbert Salu Soome, kust siirdus järgmisel aastal Rootsi.

Kirjanduslikud huvid ärkasid Herbert Salul varakult: 1932.a ilmus tema esimene luuletus ja õpetajana käis ta oma ümbruskonna kirjanduslikes paikades andmeid kogumas. Tartu ülikoolis jälgis Herbert Salu 20. sajandi eesti kirjanduse ja rahvaluule suhteid. Rootsi arhiividest leitud materjalid tõstsid tema tähelepanu alla 17.-18. sajandi kirjasõna (“Eesti vanem kirjandus”, 1953). Doktoritööna kaitses Herbert Salu uurimuse Eduard Vildest “Eduard Viiden historialliset romaanit” (1964). Selle eestikeelseks paralleeliks on raamat “Kuhu päike ei paista” (1981).

1971.a pälvis kirjanik Eesti Kultuurikoondise (Rootsis) auhinna.

Herbert Salu suri 1988.a Lundis. Järelehüüdes kirjutas ajakirjas “Kultuur ja Elu” 1989.a kirjandusteadlane Aarne Vinkel: „Herbert Salu on peaaegu ainuke väliseesti teadlane, kes pühendus kirjandusajaloo uurimisele, ja sellisena vääriks tema pärand meie praeguses, muutunud õhustikus suuremat tähelepanu, kui sellele siiamaani on osaks saanud. “

Ent teeme siinkohal kirjandusteadlase eluloosse pausi – igaüks võib ise netist järele uurida ja raamatukogudest Herbert Salu romaane lugemiseks laenutada - õnneks nii mõneski raamatukogus on veel olemas tema raamatuid.

HERBERT SALU TEOSEID MUUSEUMIS

Päris huvitav kogu tema välismaal ilmunud raamatutest on tallel ka Vinni vallamuuseumis – tänu omaaegsele Viru-Jaagupi kirjandusõpetajale Aliise Vaasmale ja tema kontaktidele välismaal. Ei tohtinud ju nõukogude inimene midagi teada ega lugeda väliseesti kirjanduse kohta, aga näe, on! Muuseumis on samuti H.Salu soomekeelne uurimustöö Eduard Vildest.

LINNASÕIDUST JA VINNI VIINAMARJADEST

Noorpõlve eluseikadest Kütis, Roelas, Viru-Jaagupis, Rakveres, Väike-Maarjas, Kõnnus jm on Herbert Salu sooja südamega kirjutanud oma elu lõpuaastail ilmunud raamatus “Sembardia”.

Et kirjatüki algupoole oli juttu aednikest, siis siinkohal üks lugu esimesest Rakverre sõidust, mis jäi tulevasele kirjanikule eluks ajaks meelde Vinni mõisa viinamarjadega.

“….Küti perioodil leidis aset tähtis sündmus – olin siis vist viieaastane – käisime isaga Rakveres. Hilisemas elus on esinenud pikemaidki reise, kuid too esimene on mu elu üks huvitavamaid.

Läksime hobusega, sest teed oli tubli 15 versta sõita. /…/ Isal olid teeäärsed aednikud kõik tuttavad ja mõne juures käisime sees. /…/ Varsti selgus, et maantee ääres on mõisu, nagu meil Küti, ja et kõigil neil aiad ja aednikud.

Üks pikem ootamine leidis aset Vinni teeotsal. Aeg läks üksi vankris istudes igavaks, ja ma hakkasin juba kartma, et hobune võib enda lahti kiskuda ja minu kes-teab-kuhu sõidutada.

Siis tuli isa teise mehe seltsis. Selgus, et see oli Vinni aednik. Tal oli käes suur kobar pöidlajämedusi siniseid marju. Niisuguseid ei olnud ma iialgi näinud. Suur pundar ilusaid marju rippus peene oksa küljes. Selle kobara andis võõras onu minule ja käskis süüa, ütles olevat viinamarjad.

- Vinni aednik kasvatab neid oma kasvuhoonetes, seletas isa. Meil Kütis neid ei ole.

Veel enam, mulle oli pika reisi kestel selgunud, et viinamarju ei ole Küti ja Rakvere vahel üheski teises mõisas. Me käisime ju isaga iga aednikku tervitamas, kusagil mujal neid ei pakutud.

Vinni mõisa aednik, noorepoolne sümpaatne mees, üleskeeratud vurrude ja püsti kammitud lühikeste juustega, võitis kohe minu täie usalduse. Ta patsutas mulle õlale ja sõnas isale meeldiva pooleldi naljatleva, pooleldi tõsise häälega: “Tubli poiss sul kasvamas, Eedi! Sellest saab varsti noor kärner, vaata et hakkab ka viinapuid kasvatama. Viinamarjad näivad talle üsna kenasti meeldivat.”

Kui ma edasisõidul Rakvere poole olin sinised viinamarjad viimseni ära söönud ja hobune vähehaaval tasast sörki tegi, ei läinud minu meelest Vinni kärneri tõsised sõnad. Need sihtisid ju täie selgusega minu tulevikule. Et minust peab saama aednik, see küsimus oli vanemate ja naabrite keskel mõnigi kord arutusel olnud ning üksmeelselt otsustatud.

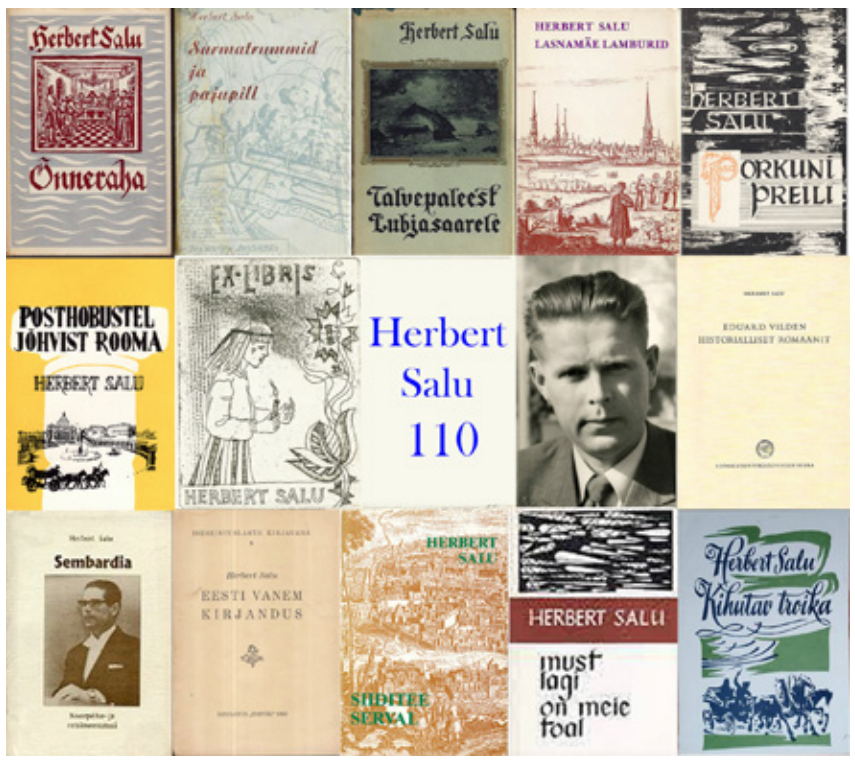

Aga nüüd kinnitab Vinni kärner, et ma võin kasvatada ka viinamarju. Ma tahan paruniga kõnelda ja talle tungivalt soovitada, et laseks ehitada lisaks ühe suurema kasvuhoone viinapuude tarvis. Vinni kärner ütleb, et viinamarjad kasvavad viinapuus. Kas see on õunapuu suurune puu või nagu kastan või vaher? Igatahes salatikasvuhoone selleks otstarbeks ei kõlba.

Kurke, sibulaid, spargleid, herneid ja kõike muud tahan ma külluses kasvatada. Varased salatid, redised ja tillid tulevad kasvuhoonetest. Aga üks kõrge triiphoone on viinamarjade tarvis. Saavad saksad, ametnikud, saab ka kärner oma perega. Mul oli palju mõtlemist oma tulevikule: kui olen juba suur ja töötan isa järglasena, kui tema on vanaks jäänud.

Küll maitsesid head need Vinni viinamarjad! Mitte väga magusad, aga ehk ometi paremad kui kompvekid. See esimese Rakvere teekonna mälestus jäi mulle ka lapsepõlve ainsaks kokkupuuteks viinamarjadega.”

KIRJANIK KODU-UURIJATE PILGU ALL

Herbert Salust on juttu tehtud ka koduloolistes töödes: Roela kooli “Kunda jõeäärsed Vinni vallal mail”, koostanud Roela kooli õpilane Emili Õun õpetaja Maret Tralla juhendamisel 2011.a.

Muuseumis peaks olema ka „Herbert Salu – õpetlane, kirjanik, teadlane“, koostatud Viru-Jaagupi õpilaste Kirsti Laheranna, Riina Pillessoni, Kaili Maasikmäe, Tiina Vilu, Evelin Krihveli poolt õp. Aliise Vaasma juhendamisel 1990.a, aga on kahjuks mingil ajal „ränadama“ läinud. Muuseum on tänulik, kui saab laenuks paljundamiseks selle meie kandi vägevast kirjamehest koostatud koduloolise töö. Eks vääri see mees rohkematki.

Hilje Pakkanen
Vinni Vallamuuseumi juhataja

Vinni Väristajate tegemisi

Vinni Väristajaid (VPG õpsidest-võrrientusiastidest meestekampa - Rein-Leichter, Andrus Veinberg, Tiit Transtok, Mart Pitsner) ei võta ei ussi- ega püssirohi. Ei väike vihm ega juhuslikult ettesattunud raudruunarajad ole takistanud meeste minekut.

7.novembril sai kunagiste püstolipühade meenutuseks tehtud kontrollring ümber Rakvere linna, ühtlasi kontrollisime, milline kord valitseb. Tolmukorda igatahes polnud, vihmasadu oli sellegi hävitanud...

Kui ilmataat lubab, ei tõmba väristajad veel hooajale joont alla ega riputa sääreväristajaid varna. Aga kui loodusjõud meid ei soosi, siis on, mida meenutada. Selle aasta aktivasse kuulusid Naissaar, Peipsi veer, Põhjarannik, minu jaoks õnnetult lõppenud x- karjäär, meeletud kilomeetrid kodumaakonnas...

Ja unustada ei tohi sedagi, et „vanade võrripeerude“ kõrvale on tulemas järelkasvu- VPG noored ehitavad motoklubi Aurum 21 tiiva all üles oma võrritiimi, hoidmaks järgmisel hooajal kõrgel ka vinnikate võistluslippu.

Mart Pitsner
Vinni Väristajad

Internetimängude ohtudest

Internetis levib igal ajal väga erinevat teavet. Selle hulgas on ka väljakutsed ja mängud, mõni neist naljakas ja ohutu, aga mõni on reaalne oht elule. Kahjuks levib ka sellised „mänge“, mille lõppeesmärk ongi eneselt elu võtmine.

Käesolevaga soovime meelde tuletada, et lapse esimene kaitseliin selliste asjade eest on eeskätt lapsevanem. Kooli õpetajad ja tugispetsialistid, veebipolitseinikud ja muud nõustajad saavad toetada ja abistada. Kui tunned abi järele vajadust, ära kõhkle abi või nõu küsida!

Järgnevalt toome välja mõned ohtlikumad väljakutsed, soovitused nende märkamiseks ja lapse aitamiseks.

Mäng **“Momo”**. Tegelane Momo annab kasutajatele ülesandeid, mida need täitma peavad. Lapsed tõsimeeli usuvad, et tegu on mingi üliinimliku häkkeriga, kes võibki oma ähvardused ellu viia, kui mitte teha seda, mis ta käsib. Tehakse Momo-nimeline konto, mis siis saadab sõnumeid. Lapsele tuleb juba algusest selgitada, et mitte miski ei saa tulla läbi ekraani ja talle või tema lähedastele haiget teha! Isegi kui ta seda väidab.

Sõiduteedel mängitav mäng **„Jookse või sure“** sisu on joosta liikuva sõiduki eest võimalikult lähedalt üle tee, kogudes iga filmitud „etteaste“ eest punkte. Aeg ajalt võiks lapsevanem tunda huvi, millised fotod/videod laps teinud on. Vaadata, mida on ta postitanud oma erinevatele kontodele.

Mäng: **„Sinine Vaal“**, „Blue Whale“ või „Синий кит» ja muud analoogsed on ka varasemalt pälvinud meedia tähelepanu. Seega tuletame taaskord ka seda meelde. Mängu saamine on laste jaoks lihtne – tuleb postitada teemaviide #bluewhale, #iminthegame vmt. Seejärel võtab võõras inimene lapsega ühendust. Ta suhtleb lapsega interneti teel ning läbi hirmu ja ähvardamiste mõjutab tema käitumist. Lapsele edastatakse erinevaid ülesandeid, millest suur osa on seotud kahjustava käitumisega. **Ohumärgiks on kriimustused kehal, jäsemetel. Mõni neist võib meenutada vaala või näiteks tähe-numbri kombinatsiooni.**

Lapsevanemad, jälgige palun, millega teie laps arvutis või nutiseadmes tegeleb, pöörake tähelepanu laste muutunud käitumistele ja nähtavatele vigastustele, vestelge lapsega võimalikest ohtudest (häid nõuandeid vestluseks leiate allpool toodud artiklitest). Ohumärkide ilmnemisel tuleb säilitada rahu ning olla lapsele toeks keerukast olukorrast väljatulemisel. Kui kahtlustate, et laps (teie enda laps või keegi teine, nt mõni teie lapse sõber) on sattunud mängu ja vajab abi, tuleb lapsega rääkida ohtudest ning teavitada koolipsühholoogi, sotsiaalpedagoogi, kohalikku lastekaitsetöötajat või politseid. Samuti võib helistada lasteabitelefonil 116 111.

Eesti Koolipsühholoogide Ühing
Politsei- ja Piirivalveameti
veebipolitseinikud

Kõhe öö Viru-Jaagupis

Viru-Jaagupi Noortetuba tähistas 29.oktoobril vastu 30.oktoobrit Halloweeni ehk toimus „Kõhe noorteka öö“ – juba teist aastat järjest.

Õhtu jooksul mängisime pimedas nii sees kui ka väljas, vaatasime õudusfilme, sõime soolast ja magusat (eriti häid Halloweeni teemalisi tassikooke) ning jagasime auhindasid:

parim kostüüm – Kirke-Mai Kask ja Marelle Malmberg

rahva lemmik – Glen Josten Võrno

parim trio - Marelle Malmberg, Lysmarie Uhek, Meelika Klopp

Aitäh kõigile osavõtjatele! Suur tänu abilistele - Anett Sinijärv, Gregor Tristan Võrno, Keven Veiler, Reimo Arba, Mileena Turunin ja MTÜ Viru-Jaagupi Kogukonna Seltsi.

Valentin Kurka
Viru-Jaagupi noortetoa juhataja

Foto: V.Kurka

Huvitavat Küti vallast

Hiljuti sai Vinni Vallamuuseum laenuks ja koopia tegemiseks kodu-uurimistööd Küti vallavalitsuse ja volikogu tegemistest aastail 1919-1940. Nendega saab tutvuda valla kodulehel http://www.vinnivald.ee/muuseumid.

Aitäh, Alla Basmanova-Roos ja Kristin Matt-Reinaas, nende tööde autorid Viru-Jaagupi ja Rakvere kooli päevilt, et olete alles hoidnud oma toonased koduloolised tööd! Nende tööde väärtus ajas ainult kasvab!

Alla Basmanova-Kristin Mati edukas uurimistöö õpetaja Aliise Vaasma juhendamisel Küti valla ajaloost pälvis 1996.a B.G.Forseliuse Seltsi Suure Kuldtukati autasuga.

Äsjaste kohalike omavalitsuste volikogude valimiste taustal on huvitav heita pilk paljude aastakümnete taha ja kaeda, kuidas Küti vallas enne teist ilmasõda asju aeti ja elu korraldati.

Muuhulgas saab Küti vallavolikogu tööst teada, et …

… saadaolevate andmete põhjal oli Küti volikogu suurus 25 liiget.

… Küti vallavolikogu liikmete hulgast ei leidunud kunagi ühtegi naist.

… Eesti Vabariigis kinnitas vallavanemad ja nende abid ametisse siseminister.

… Valla suurust ja võimekust näitas seegi, mitu vallavanema abi suudeti palgal hoida. Küti vallal vallavanema abide palkamisega üldiselt probleeme polnud, neid võis pidada mitutki.

… Uue volikogu üheks ülesandeks on mitmesuguste vallaelu korraldavate komisjonide moodustamine. Näiteks 1919. aastal valiti hariduskogu, mõisate kontrollkomisjon, toitluskomitee, hobuste vastuvõtmise komisjon, tervishoiukomisjon, revisjonikomisjon, sissetulekute maksukogujad ja magasiniaida ülevaatajad. Vabadussõja järel ka sõjakahjude hindamise komisjon.

…. Ettepanekud Küti vallast Viru maavalitsusele (29.mai 1919), mida teha maareformi käigus riigistatavate mõisatega - Vinni mõisa endine mõisnik soovis tütarlaste kooli muuta põllutöökooliks ja põllutöö katsejaamaks; Küti mõis muuta vigastatud sõjameeste ja vaeste hoolekande asutuseks; Kulina mõis (tol ajal arsti elukoht) muuta tervishoiuasutuseks-haigemajaks ehk sanatooriumiks.

…. Kehala klubi (2016.a-st eraomanduses) oli endine Küti vallamaja ja valmis see maja 1894. aastal. XIX sajandi lõpul esitati vallamajadele karmimad tingimused ruumide suhtes (eriti seoses vallakohtuga). Need vallad, kes nõudeid täita ei suutnud, pidid oma jõud naabriga ühendama (tolle aja haldusreform!), et nõutav vallamaja ikkagi ehitatud saaks. Küti vald jõudis oma maja oma jõududega ehitada ega pidanud uue vallamaja pärast naabritega puid-maid jagama.

Miks valiti vallamaja asukohaks just Kehala? Kuna koht asus tee ääres ja oli kättesaadav, nagu toona ette nähti. Hiljem, 1935.a on Küti vallavolikogu arutanud seoses kavandatava haldusterritoriaalse reformiga vallamaja üleviimist Viru-Jaagupisse. Kuid see plaan jäi plaaniks, nagu ka nelinurkse maa-alaga valla kujundamise kava (et vallamaja oleks kättesaadav igast valla nurgast). Volikogu pidas Pajusti ja Vinni kanti väärtuslikumaks, kui neid alasid, mida teistest valdadest vastu oleks saadud.

….1930ndate lõpul arutas volikogu vallas asuvate posti- ja kirjatalude ning telefoni kõnepunktide võrgu kava - tänapäeval võrreldav interneti kättesaadavuse plaanidega.

1939.a kuulusid Küti valda järgmised asustused: Vinni küla, Pajusti küla, Vinni asundus, Koeravere, Inju, Meriküla, Aruvälja, Kehala, Väljaotsa, Saueaugu, Sooaluse, Näsu, Kirikuküla, Kannastiku, Voore, Variku, Allika, Kupna, Leo, Viru-Jaagupi, Kulina, Lähtse, Võhu, Kureküla, Uuevälja ja Aruküla külad.

Aga aitab, jäägu midagi avastajalegi! Lõpetuseks sobivad hästi koostajate-gümnasistide saatesõnad: “Ei oska hinnangut anda, kas oleks võidud paremini seda tööd vallas teha, kui tehti. Aga võib-olla saab siit tööst ka mõne iva praegune vallavalitsus.“

Küti vallamaja. Foto: Vinni vallamuusemi arhiiv

Hilje Pakkanen
Vinni Vallamuuseumi juhataja

Õpetajate päev 05.oktoober 2021

Oh seda uudishimu õpetajate päeva eel Vinni vallas! Mis toimuma hakkab, mis selga või jalga panna, kus, kuidas, kellega, mis, kas – oli palju küsimusi ning teadmatust. Kohalejõudnutele aga põnevust ja üllatusi jagus, pärastlõunased mängud ja tegevused õpetajatele toimusid koostöös seiklusfirmaga 360 KRAADI Barto Puhkemajas. Kõigepealt loodi meeskonnad, kus gruppides olid erinevate valla haridusasutuste inimesed. Tegevus võis alata - kõik ühe eesmärgi nimel: «üks kõigi ja kõik ühe eest». Märkamatult sulandusid õpetajad erinevateks ühtehoidvateks tiimideks, tegutseti aktiivselt ja kirega, õhus jagus hasarti. Võitjad olite kõik!

Peale värskes õhus seiklemist ootas õpetajaid maitsev õhtusöök, tervitusnaps ning vallavanem Rauno Võrno tänusõnad. Pead pani murdma haridusnõunik Margit Diitsu koostatud viktoriin meie vallast, mis rikastas meelt ja vaimu, puhkemaja saali jagus peade raginat, meeleolud olid ülevad ning naerukilkeid oli maja täis. Selle mõnusaga kõik veel ei lõppenud. Õhtu eel astus lavale Andres Dvinjaninov, kes hullutas õpetajaid monokomöödiaga «Vanuse viiskümmend varjundit». See oli täpp i-le, naised muutusid vallatumateks ja õhtu jätkus kõigile veel meeleolukamalt.

Kiidusõnu õpetajate päevast on liikvel palju. Suur aitäh kõikidele päeva korraldajatele ja tulijatele, ilma teieta poleks see päev olnud nii eriline. Hoiame ja väärtustame Vinni valla õpetajaid!

Kerli Hahndorf
alushariduse metoodik

Foto: M.Diits

Õpihuvilaager Rakett69

Koolivaheajal toimus Vinni-Pajusti Gümnaasiumis kaks nooremale vanusegrupile suunatud AHHAA ja Rakett69 Teadusstuudiotega valminud Rakett69 õpihuvilaagrit.

Kahjuks laagri sisu ei ole võimalik veel avaldada kuna aasta lõpuni toimub veel päris mitu laagrit üle Eesti.

Laager kestis kolm päeva ning õpilastel oli võimalus ise olla telesaates võistleja rollis - lahendada erineva raskusega ülesandeid, proovida kätt meeskonnatöö juhtimises ning avastada, kui hea teamplayer (meeskonnamängija) ta tegelikult on.

Ühtlasi said õpilased aimu ka telesaate kaadritagusest maailmast.

Katsetasime vee ja õhuga, mängisime toiduga ning lõime erisuguseid konstruktsioone. Muidugi ainult teaduslikul eesmärgil.

Selgus, et väga oluline on meeskonnatöö ning alati ei ole hea sõber või sõbranna parim koostööpartner, tihti on suurepäraste ideede generaatoriks hoopis meeskonna noorim liige ja kui tiimi satub palju õpilasi, kes soovivad just enda lahendust teostada ning ühisele kokkuleppele hästi ei jõuta, siis võib juhtuda, et ülesanne jääbki lahendamata, sest aeg saab otsa.

Igal võistluspäeval oli 2 ajamahukat ülesannet ning lõpuks duell, kus osales vaid 2 võistkonda 3-st.

Päeva lõpus tegime ka muid sotsiaalseid tegevusi üksteise paremini tundma õppimiseks ning päeval tekkinud pingetest vabanemiseks.

Õpilased avastasid õige ruttu, et paberil näevad asjad palju ilusamad ja lihtsamad välja kui reaalselt midagi oma kätega valmistades. See ehk oligi suurim õppetund ja laagri mõte, sest kiskusime nad tavapärasest koolitunnist välja ja viskasime tundmatusse, et panna mõtted natuke teisiti liikuma.

Igatahes oli väga vahva ning osalenud grupidki pakkusid väga palju erinevaid lähenemisviise erinevate ülesannete lahendamisel.

Tänusõnad AHHAA Teaduskeskusele ja Rakett69 Teadusstuudiole suurepärase idee, lahenduse ja ettevalmistustöö eest ning jääb ainult loota, et ka edaspidi oleks võimalus õpilastele säärast kogemust pakkuda.

Tänan ka Vinni-Pajusti Gümnaasiumit toetuse eest, sest kollektiivi poolt pakutud abi ja julgustuseta oleks selliseid üritusi väga keeruline läbi viia ning Jaama Trahterit, kes hoolitses, et raketlaste kõhud oleksid täidetud ning ülesannete jaoks jaguks kütust.

Enelin Olesk
laste juhendaja laagris

Laekvere Kooli õpilaste mõtted Rohelisest Koolist

Laekvere Kool liitus Rohelise Kooliga 2018.aasta sügisel. Liitumise otsus tuli üsna kergelt. Lugesime läbi Rohelise Kooli põhimõtted ja teemad, mõistsime, et selline tegevus on meie jaoks sobiv ja kooskõlas kooli seniste tegevustega.

Esimest korda saime Rohelise lipu 5.juunil 2019 Tallinnas Rahvusraamatukogus Rohelise Kooli programmi tunnustusüritusel, kus see meie kooli esindajatele pidulikult üle anti. Olime kogu kooliperega väga rõõmsad, et meie tegevus oli saavutanud eesmärgi.

2021. aasta kevadel saime Rohelise lipu juba teist korda, siis jälgisime üritust veebi vahendusel.

Kahel viimasel aastal on meie Rohelise Kooli teemadeks valitud jäätmed, elurikkus ning tervis ja heaolu, õpilastele suunatud tegevused on valdavalt seotud nendega.

Karoliina: Meie koolil on Roheline lipp. Tihti toimuvad tegevused, kus taaskasutame vanu asju. Kõige meeldivamaks tegevuseks Rohelise Kooli raames oli jõuluehete valmistamine vanast paberist ja nendega kuuse ehtimine. Samuti sussikottide tegemine vanadest T-särkidest. Teised koolid võiksid ka liituda Rohelise Kooliga, et hoida keskkonda ja õppida huvitavalt taaskasutama asju.

Raimond: Kõige suurem muudatus on see, et meie koolis on nüüd palju rohkem erinevaid prügikaste, toimub prügi sorteerimine. Toidud on tervislikumad ja kooli ümbrus puhtam, liigume rohkem värskes õhus.

Kadri-Liis: Meil toimuvad liikumisvahetunnid, pakutakse palju värskeid puu- ja juurvilju ning korra nädalas pakutakse koolisööklas taimset toitu. Meeldejäävamaks tegevuseks on kooli 90.sünnipäevaks 90 kevadlillesibula istutamine, et muuta ümbrus kaunimaks ja suurendada elurikkust. Rohelise kooliga tasub liituda, sest see programm aitab muuta meie eluviisi tervislikumaks ja keskkonnasäästlikumaks.

Melissa: Meie koolis pööratakse suuremat tähelepanu tervislikule toidule ja liikumisele. Huvitav kogemus oli esinemine Malaisias toimunud rahvusvahelisel Rohelise Kooli veebikonverentsil ning põnev oli kuulata ka teiste esinemisi oma tegevustest. Rohelise Kooliga tasuks liituda, sest sellel teel õpivad noored rohkem tundma loodust ja selle probleeme.

Merilin: Kõige suurem uuendus seoses Rohelise Kooliga on see, et õpilaste tervisele pööratakse rohkem tähelepanu, toit on tervislikum, liigume tihedamini. Samuti on hakatud rohkem jagama teadmisi keskkonnaprobleemidest ja loodusteadustest. Tasub liituda selle programmiga, sest siis annab iga kool oma panuse maailma puhtamaks ja tervislikumaks muutmiseks. Kui rohkem õpitakse selle kohta, siis oskavad õpilased tulevikus anda enda panuse.

Andrei: Koolis kogutakse nüüd rohkem vanapaberit, sorteeritakse prügi. Viiakse läbi viktoriine ja mänge, kus kontrollitakse ja kinnistatakse meie teadmisi Rohelise Kooli programmi kohta. Kõige meeldejäävamad tegevused on erinevatest taaskasutatavatest materjalidest jõuluehete valmistamine.

Janne: Meie kooli õues lehvib nüüd Roheline lipp, rohkem asju on ise tehtud, meisterdame taaskasutatavatest materjalidest, sorteerime prügi, istutame taimi. Rohelise Kooliga tasub liituda, et õppida ise rohkem asju oma kätega tegema ning aidata kaasa looduse säilimisele.

Laekvere Kool

TORE laager

Vaheajast kolm päeva sisustasid VPG TOREkad koos Rakvere Reaalgümnaasiumi TOREkatega õpihuvilaagris.

Koos prooviti aru saada aju tööst ja kuidas aju õpib, millised on edasiviivad mõtteviisid ja millised raskendavad loomist. Rühmatööna tehtud ajurünnakus selgus, kuidas MINA saan aidata hoida oma vaimset tervist, MINA oma heaolu loojana; mida peale hakata, kui kõik tundub lootusetu. Igaühel oli võimalus unistada ja visualiseerida oma tulevik ning panna enda jaoks kirja „tööriistad“ igast olukorrast välja tulemiseks.

Kuna töötati gruppides, saadi üksteisega ka paremini tuttavaks. Koos lõunatamised, TORE mängud ja vaba aeg vestlusteks liitsid meid üheks sõbralikuks tiimiks. Rakvere Reaalgümnaasiumi TORE juhendaja Ele tegi kiirelt padleti lehe, kuhu jõudsid pildid sügisest ja MINUST selles. Fantaasia oli lõputu! Kolmanda päeva lõpuringis oli tunda küll väsimuse märke, kuid kõlas soov peagi uuesti kokku saada.

Need noored on imelised inspiratsioonillikad kõigile! Aitäh inimestele, kes saavad aru, kui oluline on vahetu suhtlus, kui tähtis on koos teistega saada midagi teha ja tulemust nautida ning on leidnud võimaluse sellist laagrit korraldada!

Koju läksin noored oma disainitud ja valmistatud võtmehoidjaga, mis nende arvamusel jääb neile väga oluliseks esemeks.

Ly Räpo
VPG TORE juhendaja

PILTUUDIS

Vinni- Pajusti Gümnaasiumi tööõpetuse tunnid mööndusid oktoobrikuus nagu Tom Sawyeri raamatus. Kui legendaarses raamatuloos värvis Tom planku, siis VPG kaheksandikud võõpasid üle kooli puidukuuri. Ja seda mitte lihtsalt ühevärviliseks, vaid Viru-Jaagupi kihelkonna ajaloolistes toonides. Tehnoloogiaõpetaja Rein Leichteri sõnul ühendati meeldiv, kasulik ja tervisliktunnid toimusid värsketes ja tervislikes tingimustes, poisid õppisid töö käigus nii mõndagi uut ja kuur sai endale selga rõõmsavärvilise kuue.

Koduvalla Sõnumid

autor R.Leichter

Detsembrikuu sünnipäevalapsed

98
Helje Ansla

94
Lembit Rääk

93
Eha Kuusik

92
Liidia Lass
Maimu Leht

90
Elvi Leede
Heile Viilveer

89
Elvi Kullamägi
Helene Allikalt

88
Uno-Heinrich Neelokse
Maria Juninen
Linda Kello

87
Valentina Saar
Anastasia Leiten

86
Eevi Mandel
Tuomo Juhani Pärenkö

84
Maria Vassiljeva

Eevi Kiik
Kersti Minin
Eino Trumm
Vaike Ussin
Albert Tiks

83
Helve Freiental
Hans Kivimäe
Mati Pärnik

82
Kalju Kreutzwald
Pille Lippasaar
Silvi Vaht
Tiiu Väisänen
Elma Foudi

81
Zinaida Nikolajeva
Evi Kruusmaa
Aliftina Pisareva

80
Tiia Baumann

75
Tõnu Ploom
Anne Nõlvak

70
Veera Bulõgina
Elle Anton
Aime Mestilainen
Juta Vilu
Enn Orujõe
Pille Talijärv

Palju õnne!

KES EI SOOVI, ET TEDA AJALEHES ÕNNITLETAKSE, ANDKE SELLEST TEADA VALLAVALITSUSSE TELEFONIL 325 8665.

Kõige väiksemad jalad jätavad suurimad jäljed...

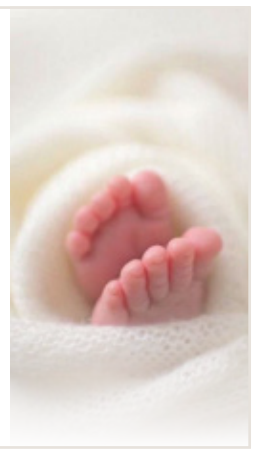

Agathe Laaspere	**26.09.2021**
Nele Koor	**03.10.2021**

Õnne vanematele ning kasvujaksu värsketele ilmakodanikele!

Ei jõua kirjutada puhtandit me selles elus, nagu on, nii jääb ..... /D.Kareva/

DR TÕNIS NURK
6.11.1950 - 28.10.2021

28. oktoobril lahkus raske haiguse tagajärjel meie seast Roela kauaaegne perearst Tõnis Nurk, kes töötas piirkonna arstina 35 aastat.

Tõnis sündis perekonda, kus vanaema oli ämmaemand ja mõlemad vanemad pidasid apteekri ametit. Hiljem sündisid perre veel kaks venda. Tõnis õppis Abja keskkoolis ja samal ajal muusikakoolis akordioni erialal. Kuigi ta unistas esialgu astronoomia õpingutest ülikoolis, kaldus otsus ikkagi arstiteaduskonna kasuks. Ülikooli ajal tutvus ta tulevase abikaasa Maimuga, kes õppis geograafiat.

Pärast ülikooli lõpetamist sattus noor arst Roelasse, et alustada 1977. a 1. augustil tööd haiglas ja ambulatooriumis. Peagi oli Tõnisel arstipraksis, perekond kolme vahva lapsega, ilus kodumaja ja unelmate aed. Lisaks Roela ambulatooriumile avas Tõnis arstipunkti ka Tudus. Nimistus oli kokku 1500 inimese ringis. Mitmeid kordi püüti andekat arsti meelitada nii Tallinnasse kui Tartusse tööle, kuid Tõnis jäi Roelasse ja pühendus valitud teele. Ta oli üks esimesi perearste vabariigis, kes osales Eesti Geenivaramu andmekogu loomisel.

Tõnis oli erakordselt mitmekülgne, andekas ja järjekindel inimene. Lisaks pingelisele arstitööle jõudis ta osaleda laulukooris ja meesansamblis, mängida pilli ning olla üks MTÜ Roela Kodukant asutajatest. Ta oli mitmeid kordi valitud valla volikogusse ja osales ka vallavalitsuse töös.

Erilise armastusega tegeles kogu Tõnise pere koduaia rajamisega ja pälvis selle eest „Eesti Kodu 2005“ presidendi tunnusmärgi. Aias on umbkaudu 500 taime, millede nimesid nii ladina, eesti kui rahvakeeles teadis Tõnis peast. Ka enamvähem igal taimel on oma saabumislugu, mida Tõnis meeleldi jutustas. Nii sai loodud aiast arstipraksise teraapiline eesruum, lõhnav ja värviline unistus ilmsi.

Sama suure pühendumisega tegeles Tõnis fotograafiaga. Alates saabumisest 1977. aastal on kogu Roela aeg, elu ja olu tema poolt fotodele salvestatud. Ta oli aastaid eesti kirikukalendri fotograaf ja pildistas üles suure osa eesti kirikuid. Eriti armastas ta aga jälgida ning jäädvustada linde, ta võis tunde varitsuses liikumatult õiget sulelist ja hetke oodata, et soovitud foto saada. MTÜ Roela Kodukandi jaoks oli Tõnis erilise tähendusega, olles üks asutajaliikmetest ja aktiivne tegutseja kõik aastad. Sellel sügisel nutab hall sügisevihm kodumaja katusel ja kodukandi murul, kuni aeg vaikselt-vaikselt kaotusvalust ilusaid mälestusi vormima hakkab.

Hing lendas tagasi hingekoju, mälestus jääb jääjate hoida ....

Jää hüvasti Tõnis, täname Sind, et olid meiega. Uuri seal taevastel teedel astronoomiat, mis nooruses uurimata jäi. Ja valva natuke meie üle ka, lase meil leida rahu ja leppimine maailma pidevas muutumises.

MTÜ Kodukant

1.ADVENDI TÄHISTAMINE VIRU-JAAGUPIS

28.novembril kell 15 toimub Viru-Jaagupi endise koolimaja juures I advendi tähistamine. Jagame advendituld, pakume teed, kakaod ja piparkooke. Lisainfo 5341 2782. Korraldab Viru-Jaagupi Kogukonna Selts.

Muuga Maanaiste Selts Eha

XVIII JÕULULAAT

04.detsembril kell 10-15
Muuga Spordihoones

Tule ostma ja müüma!

Meelelahutust pakub Muuga kapell ja Vahuküla Näitetrupp. Avatud kohvik!

Eelregistreerimine: 58044463, 3294475, muuga.raamat@vinnivald.ee

LAADALE TULE TERVENA JA KANNA MASKI!

MÄLESTAME LAHKUNUID

Väino Peensalu	05.03.1954-03.10.2021
Linda Mäits	18.09.1928-04.10.2021
Ludmilla Arro	23.01.1920-05.10.2021
Selma-Johanna Oja	06.04.1925-10.10.2021
Asta Ratasepp	09.11.1928-10.10.2021
Gert Palk	13.09.2019-13.10.2021
Rein Kalmet	27.08.1944-16.10.2021
Johannes Kanne	19.06.1960-17.10.2021
Jaan Tammann	19.02.1954-22.10.2021
Leida Maurus	10.10.1919-26.10.2021
Tõnis Nurk	07.11.1950-28.10.2021
Ilse Mändmets	24.04.1925-31.10.2021

Koduvalla Sõnumid

VÄLJAANDJA VINNI VALLAVALITSUS
Tartu mnt 2, Pajusti, 46603 Vinni vald

Tel: 325 8650
e-post@vinnivald.ee
TIRAAŽ 3075

TOIMETAJA RAHEL LEPP
rahel@vinnivald.ee
KÜLJENDUS AJAKIRJASTUS OÜ
info@ajakirjastus.ee
TRÜKK PRINTALL AS

Kaastöid ootame iga kuu 3. kuupäevaks.